

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА ІНСТРУМЕНТАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О. Б. Жильцов
« 08 » 09 2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ.

ФОРТЕПІАНО

II курс

Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»
Освітній рівень – перший (бакалаврський)
(на базі повної загальної середньої освіти)

Інститут мистецтв

2017 – 2018 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.

Заступник директора з науково-методичної

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 1445117
Григорук
(підпис) (прізвище, ініціали)
« » 20 17 р.

А.О.Таранник

Робоча програма навчальної дисципліни «Основний музичний інструмент. Фортепіано» для студентів галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво», першого (бакалаврського) освітнього рівня (на базі повної загальної середньої освіти).

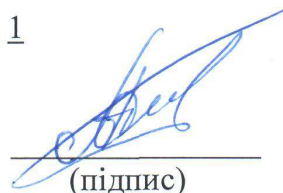
Розробник:

Економова Ольга Серафимівна, старший викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв

Протокол від «07» вересня 2017 року № 1

Завідувач кафедри інструментально-виконавської майстерності

(підпис)

О.С. Плохотнюк

ЗМІСТ

I. Пояснювальна записка	4
II. Опис предмета навчальної дисципліни	9
III. Тематичний план навчальної дисципліни	10
Тематичний план навчальної дисципліни	10
IV. Програма навчального курсу	11
V. Навчально-методична карта дисципліни	13
Навчально-методична карта дисципліни	13
VI. Завдання для самостійної роботи студента	14
Завдання для самостійної роботи студента	14
VII. Система поточного й підсумкового контролю	15
VIII. Методи навчання	17
IX. Методичне забезпечення курсу	18
XI. Орієнтовний репертуар	18
XII. Рекомендована література	21
Основна література	21
Додаткова література	21

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча програма «Основний музичний інструмент. Фортепіано» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено на основі освітньої програми підготовки бакалаврів в галузі знань 02 «Мистецтво» спеціальності 025 «Музичне мистецтво» (на базі повної загальної середньої освіти).

Порівняльний аналіз сучасних зарубіжних освітніх систем технологій та наукових розробок вітчизняних педагогів дозволив зробити висновок про те, що основними шляхами розвитку системи освіти є:

- постійне оновлення змісту вищої освіти з метою більш повного забезпечення потреб суспільства, у тому числі майбутніх;
- орієнтація на забезпечення конкурентоспроможності випускників на ринку праці;
- формування у студента професійних та соціально-особистісних якостей, які б дозволили йому повністю реалізувати свій інтелектуальний потенціал.

Розроблення професійних вимог до сучасного вчителя музики має ґрунтуватися на його компетентнісній моделі, що потребує визначення її сутності, змісту і значення у фаховій підготовці майбутнього вчителя музики.

Компетентнісний підхід у вищій мистецькій освіті передбачає особливу організацію освітнього процесу навчального закладу, який спрямовано на формування у студентів системи знань, умінь, навичок необхідних у практичній музично-педагогічній діяльності, реалізації компетентнісного підходу до ефективного розв'язання професійних, особистісних проблем.

У результаті вивчення дисципліни «Основний музичний інструмент. Фортепіано» у студентів мають бути сформовані такі фахові та загальні компетентності:

- світоглядна (наявність ціннісно-орієнтаційної позиції; загальнокультурна ерудиція, світогляд; розуміння сутності і соціальної значущості майбутньої професії; збереження національних духовних традицій;

- інструментально-виконавська (вільне володіння музичним інструментом та здатність його використовувати у навчальній та концертно-виконавській діяльності; володіння навичками читання нот з аркуша, транспонування; володіння методами навчання гри на музичному інструменті; здатність

організовувати інструментальне музикування школярів на уроках музичного мистецтва та в поза навчальний час;

- інформаційна (здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду різних питань; здатність до використання інформаційних ресурсів мережі Інтернет у соціальній та професійній діяльності;

- самоосвіта (здатність до самостійної пізнавальної діяльності; самоорганізація та самореалізація; спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу у фаховій діяльності).

Метою підготовки студентів музичного мистецтва має стати не тільки підвищення рівня, а й модифікація змісту музичної підготовки у площину формування музично-виконавської, мистецько-теоретичної та методичної компетентності. Отже, професійна компетентність студента музичного мистецтва є неодмінною умовою його становлення як професіонала, що успішно здійснює свою професійну роботу.

Структуру і зміст *компетенцій* студентів у результаті вивчення курсу можна сформулювати так:

- опанування студентом техніки гри на музичному інструменті;
- оволодіння інтерпретаційними вміннями;
- розвиток музичних здібностей студентів (музичний слух, музична пам'ять. Відчуття метро-ритму тощо);
- опанування педагогічним репертуаром та засвоєння методів роботи над музичним твором;
- розвиток інтелектуальної, естетичної і духовної сфер студента на високохудожніх зразках вітчизняної і зарубіжної музики;
- застосування набутих знань у концертно-виконавській діяльності та формування сценічної культури студентів.

Навчальна програма вивчає обсяги знань, які повинен отримувати бакалавр відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики. В основу змісту курсу покладено опанування різноманітного високохудожнього музичного матеріалу для фортепіано. Твори різних стилів, жанрів та музичних форм поширюють загальні культурні орієнтири студентів, їхній музично-естетичний досвід, стимулюють розвиток музичних та творчих здібностей.

У музичний репертуар увійшли кращі зразки національної музичної спадщини, що також сприятиме поглибленню музичних вражень та буде

корисним у майбутній практичній діяльності у школі та культурно-творчих закладах.

Мета навчального курсу – формування готовності майбутнього вчителя музики до естетичного виховання школярів засобами вільного володіння грою на музичному інструменті – фортепіано.

Основні завдання навчального курсу:

1. Формування інтересу до педагогічної діяльності і самостійної роботи у процесі інструментальної-виконавської підготовки майбутнього фахівця.

2. Створення професійної основи для подальшої самостійної роботи майбутнього вчителя музики засобами вільного володіння грою на музичному інструменті – фортепіано.

3. Оптимізація професійної підготовки вчителя музики в інтегрованій єдності музичного та педагогічного компонентів.

4. Накопичення музичного репертуару для проведення різних форм навчальної та позакласної діяльності в шкільних та культурно-освітніх установах.

5. Формування готовності вирішувати питання добору і інтерпретації дидактично-доцільних зразків національного та зарубіжного музичного мистецтва з урахуванням вікових можливостей дітей різних категорій шкільного віку.

Вимоги щодо кінцевого результату вивчення студентом курсу «Основний музичний інструмент. Фортепіано»:

1. Ґрунтовність музично-педагогічних знань щодо процесу виконавської інтерпретації музичних творів.

Студенту належить **знати:**

- провідну мету і надзавдання власної педагогічної художньо-комунікаційної діяльності з позиції гуманізації освіти;
- закономірності комунікації, налагодження психологічного контакту засобами музичного мистецтва (вільне володіння грою на музичному інструменті – фортепіано);
- специфіку добору дидактично-доцільного музичного матеріалу, усвідомлюючи загально-естетичний та музичний розвиток дитини;
- специфіку фортепіанної музики різних епох, художніх напрямів, стилів, жанрів;

- специфіку виконання репертуару з програм музичного виховання в загальноосвітній школі;
- критерії аналізу, самоаналізу, оцінювання роботи дітей.

2. Сформованість основ педагогічно-виконавської майстерності та концертно-лекційних **навичок**.

Студент повинен **вміти**:

- реалізувати педагогічно-виконавський задум інтерпретації музичних творів;
- відтворити музичні твори з слухання у відповідності стилю, художньо-виразної досконалості;
- активізувати емоційний відгук та музичне мислення дітей;
- установлювати психологічний контакт та отримувати увагу дитячої аудиторії засобами вільного володіння музичним матеріалом;
- аналізувати музичний твір виразним мовленням;
- робити педагогічно-виконавський аналіз ситуації сприймання дітьми живого звучання музики;

3. Розвиток професійно-музичних умінь. Студент повинен **вміти**:

- самостійно працювати над фортепіанними творами;
- вільно читати нотний текст «з листа»;
- спрощувати або ускладнювати фактуру музичного твору для слухання;
- володіти різними видами поліфонічної техніки, поліфонічного контролю і його взаємодії з виконавськими прийомами;
- опанувати драматургію музичного образу при вивченні різних творів за структурою;
- підбирати на слух легкі за інтервальним складом мелодії та акомпанемент до них;
- перекладати та адаптувати музичні приклади оперно-симфонічної музики з шкільного репертуару;
- імпровізувати;
- аналізувати і оцінювати результати роботи дітей на уроках;
- готувати вступне слово до всіх розділів уроків;
- передбачати і визначати результати музичного навчання і виховання;
- оцінювати музично-освітні досягнення дітей.

Завдання викладачів індивідуальних музичних дисциплін:

1. Усвідомлення специфіки педагогічної художньо-комунікативної діяльності вчителя музики.
2. Реалізація індивідуальних планів студентів у відповідності до програмових вимог.
3. Використання розмаїття форм та методів проведення занять, спрямування їх на всебічний творчий розвиток студентів.
4. Виявлення і формування творчої індивідуальності кожного студента.
5. Забезпечення належної професійної майстерності під час ведення занять з предмету фортепіано:
 - професійний рівень ілюстрації, інтенсивний темп заняття, добірне образне мовлення;
 - постановка конкретних завдань перед студентами та досягнення їх результативного виконання;
 - дотримання високого рівня культури спілкування, встановлення емоційного та ділового контакту зі студентом, індивідуально-диференційований підхід до кожного студента.
6. Здійснення в процесі професійного становлення студентів моделювання педагогічної діяльності вчителя музики, озброївши їх первинним досвідом практичних відносин у сфері обраної професії.
7. Раціональне використання навчального часу на формування важливих елементів педагогічно-виконавської майстерності студента.
8. Активне заохочування та спонукання студентів до самостійного опрацювання музичного матеріалу.
9. Постійне самовдосконалювання педагогічно-виконавської майстерності.

**II. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ. ФОРТЕПІАНО»**

Курс	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів відповідних ECTS</p> <p align="center">II курс – 4</p> <p>Загальна кількість годин</p> <p align="center">II курс – 120</p> <p>Кількість годин на тиждень:</p> <p align="center">II курс – 2</p>	<p>Шифр та назва галузі знань: 02 – «Культура та мистецтво»</p> <p>Шифр та назва спеціальності: 025 «Музичне мистецтво</p> <p>Освітній рівень: перший (бакалаврський)</p>	<p>Нормативна дисципліна</p> <p>Рік підготовки: 2 рік Семестри: 3 – 4 Аудиторні заняття: II курс – 70</p> <p>Практичні заняття: II курс – 70</p> <p>Самостійна робота: II курс – 42</p> <p>Модульний контроль: II курс – 8</p> <p>Семестровий контроль: -- Вид підсумкового контролю Заліки: II курс – IV сем.</p>

**ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ. ФОРТЕПІАНО»**

II курс								
№ тем	Назви теоретичних/практичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекційних	Семестровий контроль	Практичних	Модульний контроль	Самостійна робота
III СЕМЕСТР								
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 5: Формування піаністичних та технічних навичок акомпанементу								
5.1	Розвиток професійно-музичних умінь	14	9			9		5
5.2	Оволодіння необхідними навичками концертмейстерської роботи	14	9			9		5
	МКР	2					2	
	Разом	30	18			18	2	10
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 6: Розвиток фортепіанної техніки								
6.1	Інтонаційна, динамічна, тембральна, ритмічна функція артикуляції	14	9			9		5
6.2	Узагальнення аплікатурних формул	14	9			9		5
	МКР	2					2	
	Разом	30	18			18	2	10
	Усього за III семестр	60	36			36	4	20
IV СЕМЕСТР								
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 7: Структура поліфонічної техніки								
7.1	Поліфонічна багатоплановість як властивість фортепіанної фактури	14	8			8		6
7.2	Розвиток поліфонічного слуху	14	8			8		6
	МКР	2					2	
	Разом	30	16			16	2	12
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 8: Мистецтво педалізації як важлива сторона виконавської майстерності								
8.1	Види педалі	14	9			9		5
8.2	Функції педалі	14	9			9		5
	МКР	2					2	
	Разом	30	18			18	2	10
	Усього за IV семестр	60	34			34	4	22
	УСЬОГО	120	70			70	8	42

IV. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ «ОСНОВНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ. ФОРТЕПІАНО»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 5 (II КУРС, III СЕМЕСТР) Формування піаністичних та технічних навичок.

Тема 5.1. Розвиток професійно-музичних умінь.

Ускладнення технічних завдань для розвитку піаністичного апарату. Робота над творами великої форми: різноманіття прийомів в звуковидобуванні, драматургія контрастних образів.

Тема 5.2. Оволодіння необхідними навичками, концертмейстерсько-акомпаніаторської роботи.

Професійні навички акомпанементу, ознайомлення з фактурними особливостями класичного романсу, специфікою читання з листа сольних, ансамблевих творів та творів шкільного репертуару.

Основна література: 1-6

Додаткова література: 1-9

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 6 (II КУРС, III СЕМЕСТР)

Розвиток фортепіанної техніки

Тема 6.1. Інтенаційна, динамічна, тембральна, ритмічна функція артикуляції.

Аналіз характерних рис шкільного музичного твору програми, визначення необхідних вимог до інтонування (артикуляція, тембр тощо) та ритмічні труднощі.

Тема 6.2. Узагальнення аплікатурних формул.

Опанування технічною досконалістю музичної програми шляхом роботи над окремими видами техніки, які потребують систематичної репетиційної роботи. Аналіз аплікатури та виявлення закономірностей.

Основна література:1-6

Додаткова література:1-9

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 7 (II КУРС, IV СЕМЕСТР)

Структура поліфонічної техніки

Тема 7.1. Поліфонічна багатоплановість як властивість фортепіанної фактури.

Формування навичок володіння кантиленою, гнучкість та природність інтонації. Розвиток поліфонічного слуху: вміння почути самостійну виразність кожного голосу. Репетиційна робота над інтонуванням поліфонічної фактури.

Тема 7.2. Розвиток поліфонічного слуху.

Опанування багатоголоссям для шкільного репертуару. Закріплення навичок виконання пісні під власний супровід. Гармонізація мелодії з використанням елементів імпровізації.

Основна література:1-6

Додаткова література:1-9

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 8 (II КУРС, IV СЕМЕСТР)

Мистецтво педалізації як важлива сторона виконавської майстерності

Тема 8.1. Види педалі.

Специфіка використання педалізації в музичних творах програми, згідно закономірностей жанру, форми, епохи.

Тема 8.2. Функції педалі.

Репетиційна робота над використанням тембральних, ритмічних та гармонічних функцій педалі в творах програмового репертуару.

Основна література:1-6

Додаткова література:1-9

**V. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ. ФОРТЕПІАНО»**

III семестр

I семестр

II курс. Практичні заняття – 70 год. Аудиторні години – 70 год. Самостійна робота – 42год. Модульний контроль – 8 год.

Модулі	Змістовий модуль 5		Змістовий модуль 6		Змістовий модуль 7		Змістовий модуль 8	
Назва модуля	Формування піаністичних та технічних навичок		Розвиток фортепіанної техніки		Структура поліфонічної техніки		Мистецтво педалізації як важлива сторона виконавства	
К-сть балів за модуль	224		224		203		224	
Заняття	1-9	10-18	19-27	28-36	1-8	9-16	17-23	24-34
Теми занять та кількість балів	Розвиток професійних музичних умінь	Володіння необхідними навичками акомпаніаторської гри	Інноваційна динаміка, тембральна ритмічна функції артикуляції	Узагальнення аплікатурних форм	Поліфонічна багатоплановість як властивість фортепіанної фактури	Розвиток поліфонічного слуху	Види педалі	Функції педалі
Відвідування	4,5 б	4,5 б	4,5 б	4,5 б	4 б	4 б	4,5 б	4,5б
Робота під час занять	90	90	90	90	80	80	90	90
Самостійна робота	5 б	5 б	5 б	5 б	5 б	5 б	5 б	5 б
Види поточного контролю	25		25		25		25	
Рейтинговий бал	Всього без урахування коефіцієнту – 448балів				Всього без урахування коефіцієнту – 427балів			
Підсумковий контроль								
Коефіцієнт	8,75				УСЬОГО – 8756			

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

II курс

№	Зміст завдання	К-сть годин	Література	Академічний контроль	Бали
1.	Тема 5.1. Ускладнення технічних завдань для розвитку технічного апарату. Робота над творами великої форми: різноманіття прийомів звуковедення, драматургія контрастних образів.	5	Нотна література	Прослуховування	5
2.	Тема 5.2. Поліфонія: побудова структури тем, відповіді та протиставлення у поліфонічних творах. Розвиток поліфонічного слуху: вміння почути самостійність і виразність кожного голосу. Розробка репризи поліфонічних творів та їхні різновиди. Інтонування поліфонічних творів. Твори великої форми: структурний аналіз творів. Специфіка інтерпретації творів. Побудова музичної форми. Різноманіття прийомів звуковидобування, драматургія контрастних образів.	5	Нотна література	Прослуховування	5
3.	Тема 6.1. Аналіз стильових особливостей виконання всієї програми. Відчуття динамічної, ритмічної та художньої цілісності творів. Характеристика рис кожного музичного твору. Визначення інтонаційної, динамічної, ритмічної функцій. Закріплення навичок кантиленного звуковидобування. Формування виконавських навичок у п'єсах дитячого репертуару (слухання 1-4 класи). Художньо-виразне виконання творів слухання у відповідності до стилю.	5	Нотна література	Прослуховування	5
4.	Тема 6.2. Інтерпретаційна модель художнього твору. Емоційно-образний зміст музичного твору. Драматургія та архітектоніка музичних творів. Засоби реалізації інтерпретаційної моделі музичного твору. Формування виконавських навичок.	5	Нотна література	Прослуховування	5
5.	Тема 7.1. Побудова структури тем, відповідей та протиставлення поліфонічних творів. Інтермедії та їх різновиди. Робота над експозиціями поліфонічних творів. Розробка, реприза поліфонічних творів та їх різновиди. Специфіка роботи над поліфонічними творами.	6	Нотна література	Прослуховування	5
6.	Тема 7.2. Виконавський аналіз музичних творів. Структурний аналіз творів великої форми. Специфіка інтерпретації творів великої форми. Класичні та романтичні варіації. Сонати. Сюїти та партити. Інструментальний концерт. Побудова музичної форми.	6	Нотна література	Прослуховування	5
7.	Тема 8.1. Специфіка використання педалізації в музичних творах, згідно закономірностям	5	Нотна література	Прослуховування	5

	жанру, форми, епохи.				
8.	Тема 8.2. Робота над використанням тембральних, ритмічних та гармонічних функцій педалі в музичних творах.	5	Нотна література	Прослуховування	5
	Усього за навчальний рік	42			40

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО Й ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Навчальні досягнення бакалаврів з дисципліни «Основний музичний інструмент. Фортепіано» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь і навичок.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види контролю.

№ п/п	Види діяльності	Курс	Кількість рейтингових балів за одиницю	Одиниць	Всього
1.	Відвідування інд. занять	II	0,5	70	35
2.	Робота під час занять	II	10	70	700
3.	Модульні контрольні прослуховування	II	25	4	100
4.	Самостійна робота	II	5	8	40
	Всього без підсумкового контролю	II			875

Порядок переведення рейтингових показників успішності в європейську шкалу ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Критерії оцінювання
90 – 100	«Відмінно»	A	Студент виявив відмінне володіння основним музичним інструментом, високий рівень виконавської техніки та інтерпретаційних умінь, бездоганно виконав твори екзаменаційної програми відповідно до програмових вимог з основного музичного інструменту.
82 – 89	«Добре»	B	Студент виявив добрий рівень володіння основним музичним інструментом та успішно виконав твори екзаменаційної програми з дотриманням авторського тексту та інтерпретаційного плану з незначними технічними огріхами.
75 – 81	«Добре»	C	В загальному вірне відтворення нотного тексту творів екзаменаційної програми з певними текстуальними помилками. Студент виявив належний рівень інструментально-виконавської техніки.
69 – 74	«Задовільно»	D	Студент виявив достатній рівень володіння основним музичним інструментом та знання творів екзаменаційної програми, але допустив кілька суттєвих текстуальних помилок.
60 – 68	«Задовільно»	E	Рівень володіння музичним інструментом та знання творів екзаменаційної програми задовольняє мінімальні вимоги з навчальної дисципліни.
35 – 59	«Незадовільно»	FX	Студент продемонстрував посередній рівень володіння музичним інструментом, допустив значну кількість текстових помилок і технічних огріхів. Студент має можливість повторного складання екзамену.
1 – 34	«Незадовільно»	F	Студент допустив суттєві помилки в тексті твору, виявив низький рівень володіння основним музичним інструментом та неспроможність до подальшого навчання у ВНЗ (потребує обов'язкового повторного вивчення курсу).

**Розподіл балів за темами змістових модулів,
що присвоюються студентові упродовж вивчення навчального курсу
«Основний музичний інструмент. Фортепіано»**

Змістовий модуль 13 (практичні заняття + самостійна робота)			Змістовий модуль 14 (практичні заняття + самостійна робота)		
Тема 5.1	Тема 5.2	МКР	Тема 6.1	Тема 6.2	МКР
99,5	99,5	25	99,5	99,5	25
224 бали			224 бали		
Усього за VII семестр без урахування коефіцієнта – 448бали					

II КУРС – IV СЕМЕСТР				МКР	ІНТЗ
Змістовий модуль 7 (практичні заняття + самостійна робота)		Змістовий модуль 8 (практичні заняття + самостійна робота)			
Тема 7.1	Тема 7.2	Тема 8.1	Тема 8.2		
89	89	99,5	99,5	50	
Усього за IV семестр – 427бали					

¹Усього – 875 балів

Коефіцієнт – 8,75

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі оцінювання навчальних досягнень бакалаврів застосовуються такі методи:

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. За джерелом інформації:

- **словесні:** лекція (традиційна, проблемна) семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- **наочні:** спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- **практичні:** вправи.

2. За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності (навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості тощо).

ІХ. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

1. Робоча навчальна програма з дисципліни .
2. Нотна література.
3. Мистецтвознавча література з проблем інструментального виконавства.
4. Методична література з навчання гри на фортепіано.
5. Аудіо- та відеозаписи занять і концертних виступів видатних педагогів та виконавців

ХІ. ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАР ЕТЮДИ

- Беренс Г. Тв.61.Етюди (більш складні).
- Беркович І. Альбом “Юний музикант”. Розд. 4. Етюди: №№ 11- 21. Маленькі етюди: №№ 15- 32.
- Гедіке О. Тв. 6. 20 маленьких п’ес для початківців: № 5.Тв. 32. 40 мелодійних етюдів для початківців: №№ 11, 12, 15, 18, 19, 24. Тв. 46. 50 легких п’ес для фортепіано. Зош.2: №27 Тв. 47. 30 легких етюдів:№№2, 7, 15. Тв. 59. Етюд № 14.
- Гнесіна О. Етюди на стрибки: №№ 1- 4.
- Гуммель Й. Вибрані етюди тв..125.
- Гречанінов О. Тв. 98.Дитячий альбом: Етюд Мі мажор. Тв.123. Намисто: Етюд Соль мажор.
- Зірінг В. Тв. 36. Етюди тв..34.
- Крамер Д. Етюди (за вибором).
- Лекуппе Ф. Тв. 17. Азбука. 25 легких етюдів:№№3, 6, 7, 9, 18, 21, 23.
- Лемуан А. Тв. 37. Етюди №№ 1, 2, 6, 7, 10, 17, 27.
- Лешгорн А. Тв. 65. Вибрані етюди №№ 3, 5-7, 9, 27, 29.
- Мак-ДоуелЕ. Дванадцять етюдів тв..70.
- Пахульський Г. Етюди тв.23
- Пітерсон О. Джазові етюди Зошит 2,3.
- Черні К. Вибрані фортепіанні етюди. Під ред. Г.Гермера. Ч.1:№№ 10, 11, 13- 18, 20, 21, 23-29, 40.
- Шмит Г.Етюди для фортепіано. Вип. 2. Тв.3(за вибором).
- Шольц Е. 5 етюдів.

П’ЕСИ

- Аверченко А. Три мініатюри.
- Бах Й.С. Алегро Ля бемоль мажор.
- Барток Б. Дітям. Зош. 1: №№ 1- 3, 5- 7. Мікрокосмос. Зош.1, 2 (за вибором).
- Беркович І. Румунська пісня.
- Бетховен Л. Екосези: Мі-бемоль мажор, Соль мажор .

Благой Д. Альбом п'ес. Зош. 1: Прогулянка, Жарт.
Бойко Р. Маленька сюїта: Зелені карпати, Стара хата, Думка .
Виноградов Ю. Танок ляльки.
Волков В. 30 п'ес для фортепіано Вечірня пісня. Чотири п'еси.
Гайдн І. Менует Соль мажор.
Гедіке А. Тв. 6. №№ 5, 8, 15, 19. Тв. 58. Прелюдія.
Гендель Г. Арія ре мінор, Менует мі мінор.
Гліер Р. Арлекін.
Гнесіна О. П'еси- малюнки: № 10. Казочка.
Голубєв Є. Тв. 27. Колискова.
Гречанінов О. Тв. 98. Дитячий альбом (твори за вибором).
Тв. 123. Намисто (за вибором).
Дваріонас Б. Маленька сюїта: Прелюдія
Дроздов О. В Башкирії, Українська пісня
Жербін М. Косолапий ведмедик
Жилінський А. Дятел та зозуля, Танок
Кабалевський Д. Тв. 27. Вибрані п'еси: Старовиний танок.
Барвинський В. Дош.
Барток Б. Вибрані дитячі п'еси (за вибором). Дітям: Зош. 1: №№ 13- 15, Зош.
2: №№ 23, 26- 28 . Мікрокосмос. Зош. 2, 3 (за вибором).
Бетховен Л. П'ять шотландських народних пісень (за вибором).
Гайдн І. Дві п'еси: Фа мажор, Мі- бемоль мажор.
Геворкян Ю. Альбом дитячих п'ес для фортепіано (за вибором).
Гедіке О. Тв. 6. 20 маленьких п'ес для починаючих: №14.
Гендель Г. Три менуета: Фа мажор, ре мінор.
Глінка М. Полька, Почуття.
Гліер Р. Тв. 43. Маленький марш.
Гнесіна О. П'еси- картини: № 4. Зі стрибалкою, № 9. Засяяло сонечко.
Гречанінов О. Тв. 118. Східний наспів.
Дваріонас Б. Маленька сюїта: Вальс соль мінор, Млин, Прелюдія.
Живцов А. У печері. Анютини оченята. Вальс
Кабалевський Д. Тв. 27. Токатина . Тв. 39. Клоуни.
Кирвер К. Сонце сідає за море.
Коломієць А. Козачок.

ПОЛІФОНІЧНІ ТВОРИ

Бах І. С. Нотний зошит Анни Магдалени Бах: Менует Соль мажор, Менует
ре мінор, Волинка Ре мажор, Полонец соль мінор № 2.
Бем Г. Менует.
Бланжині Ф. Арієта.
Беркович І. Поліфонічні п'еси.
Гендель Г. Дві сарабанди: Фа мажор, ре мінор. Менует.
Гольденвейзер О. Тв. 16. № 13 Фугета.
Кореллі А. Сарабанда.
Кригер І. Менует.

Лисенко М. Українська пісня.
Павлюченко В. Фугета.
Свиридов Г. Альбом п'єс для дітей: Колискова пісенька.
Слонов Ю. П'єси для дітей: Прелюдія.
Шишаков Ю. Канон.
Щуровський Ю. Канон.
Антюфеєв Б. Пісенька.
Арман А. Фугета До мажор.
Бах І.Х. Алегрето.
Бах Ф.Е. Менует.
Ботяров Є. Канон.
Гендель Г. Алеманда.
Герштейн Г. Канон ля мінор.
Гольденвейзер О. Тв. 15. Фугета № 13.
Іванов- Радкевич М. Вісім поліфонічних двоголосних п'єс: №№ 3, 6.
Карташов М. Щира розмова.
Кірнбергер І. Менует Мі мажор.
Кореллі А. Сарабанда мі мінор.
Кребс І. Пасп'є, Менует.
Кригер І. Сарабанда.
Кунау І. Сарабанда.

ТВОРИ ВЕЛИКОЇ ФОРМИ

Беркович І. Школа гри на фортепіано: Сонатина Соль мажор.
Бетховен Л. Сонатина Соль мажор, ч.1, 2.
Благой Д. Альбом п'єс: Маленькі варіації соль мінор.
Гедіке О. Тв. 36. Сонатина До мажор, Тв. 46. Тема з варіаціями.
Діабеллі А. Сонатина Фа мажор.
Жилінський А. Сонатина Соль мажор.
Жупанович Л. Варіації на тему дитячої пісні.
Кабалевський Д. Тв. 51. Варіації Фа мажор.
Клементі М. Тв. 36. №1. Сонатина До мажор.
Лукомський Л. Сонатина Ре мажор.
Плейєль І. Сонатина Ре мажор.
Раков М. Сонатина Ре мажор.
Салютринська Т. Сонатина Соль мажор.
Андре А. Тв. 34. Сонатина № 5 Фа мажор, ч. 1.
Беркович І. Сонатина До мажор.
Бетховен Л. Сонатина Фа мажор.
Благой Д. Альбом п'єс: Маленькі варіації Ля мажор.
Глієр Р. Тв.43. Рондо.
Гнесіна О. Тема та шість маленьких варіацій Соль мажор.
Діабеллі А. Тв. 151. Сонатина № 1: Рондо.
Кабалевський Д. Тв. 27. Сонатина ля мінор.

Моцарт В. Сонатина соль мінор.
Раков М. Сонатина До мажор.
Рожавська Ю. Сонатина ч. 2.
Сільванський М. Легкий концерт Соль мажор.
Сорокін К. Тема з варіаціями ля мінор.
Фоглер Г. Концерт До мажор.

ХІІ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Алексеев А. Д. Методика обучения игре на фортепиано. – М.: Музыка, 1978. – 287 с. 2екзем. в бібліотеці Інституту мистецтв.
2. Голубовская Н. И. Искусство педализации. – Л.: Сов. композитор, 1985. – 96 с. Посилання на електронний варіант: [http// elib.kubg.edu. ua./4871/](http://elib.kubg.edu.ua/4871/)
3. Кабалевський Д. Б. Про трьох китів та про інші цікаві речі. – К.: Муз. Україна, 1973. – 190 с. (8 екзем. в бібліотеці Інституту мистецтв).
4. Куришев Є. В. Музичний архів Бориса Грінченка. – 2-е. вид. – К.: Київський ун-т імені Бориса Грінченка, 2011.-104с. (4екзем. в бібліотеці Інституту мистецтв_)
5. Либерман Е. Я. Работа над фортепианной техникой. – М.: Искусство, 1985. – 144с. .Посилання на електронний варіант: [http// elib.kubg.edu.ua./4871/](http://elib.kubg.edu.ua/4871/)
6. Гаркуша Л.І., Економова О.С. ..Формування професійних навичок і вмій студентів на заняттях з основного музичного інструменту (фортепіано): навч-метод- посіб. для студент. ВНЗ К.: Київський ун-т імені Бориса Грінченка, 2013. – 100с. (30екзем. в бібліотеці Інституту мистецтв.)

Додаткова література

1. Маргулис В. И. Об интерпретации произведений Бетховена. – М.: Музыка, 1991. – 75 с.
2. Милич Б. Е. Воспитание ученика-пианиста в 5-7 классах ДМШ. – К.: Муз. Україна, 1982. – 86 с.
3. Милич Б. О. Про формування і вдосконалення викладацької майстерності педагогів-піаністів. – К.: Муз. Україна, 1971. – 62 с.
4. Нейгауз Г. Г. Об искусстве фортепианной игры. Записки педагога – М.: Музыка, 1982. – 297с.
5. Падалка Г. М. Учитель, музыка, діти. – К.: КГПИ, 1982. – 144 с.
6. Тимакин Е. М. Воспитание пианиста. Методическое пособие. – М.: Музыка, 1989. – 144 с.
7. Цыпин Г. М. Обучение игре на фортепиано. – М.: Сов. композитор, 1994. – 176 с.
8. Мартинсен К. А. Методика индивидуального преподавания игры на фортепиано / Карл Адольф Мартинсен; [пер. с нем. В. Л. Михелис]; ред. Л. И. Ройзмана. – М.: Музыка, 1977. – 127 с.
9. Савшинский С. И. Пианист и его работа / Самарий Ильич Савшинский. – Л.: Музыка, 1964. – 185 с.